

آیاتی در باره این که «خدا به ما نزدیک است» و ما در محضر او هستیم (۱۴۱ آیه)

۱- أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يُرِي - آیا او ندانست که خداوند (همه اعمالش را) می بیند؟! (علق/۱۴)

۲- يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَ مَا تُخْفِي الصُّدُورُ -

او چشم‌هایی را که به خیانت می‌گردد و آن‌چه را سینه‌ها پنهان می‌دارند، می‌داند. (غافر/۱۹)

۳- هُوَ مَعْكُمْ أَيْنَ مَا كُشِّمْ - هر جا باشید او با شما است. (حديد/۴)

۴- قُلِ اعْمَلُوا فَسِيرِي اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَ رَسُولُهُ وَ الْمُؤْمِنُونَ -

بگو: «عمل کنید! خداوند و فرستاده او و مؤمنان^۱، اعمال شما را می‌بینند!» (توبه/۱۰۵)

۵- اَعْمَلُوا مَا سِئَمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ - هر کاری می‌خواهید بکنید، او به آنچه انجام می‌دهید بیناست! (فصلت/۴۰)

۶- اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ قَلْبِهِ - بدانید خداوند میان انسان و قلب او حایل می‌شود. (انفال/۲۴)

۷- هُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ فِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَ جَهْرَكُمْ وَ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ -

اوست خداوند در آسمان‌ها و در زمین؛ پنهان و آشکار شما را می‌داند؛ و از آن‌چه (انجام می‌دهید و) به دست می‌آورید، با خبر است. (انعام/۳)

۸- وَ مَا رَبِّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ - و پروردگارت از آن‌چه انجام می‌دهند، بی‌خبر نیست. (انعام/۱۳۲)

۹- مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا - چرا شما برای خدا عظمت قائل نیستید؟! (نوح/۱۳)

۱۰- «فَإِنَّمَا تُؤْلُوا فَشَمَ وَجْهُ اللَّهِ - هر کجا روی کنید، آن‌جا خدا هست. (بقره/۱۱۵)

۱۱- هُوَ عَلِيمٌ بِذَادِ الصُّدُورِ - او به آن‌چه در دل سینه‌ها وجود دارد داناست. (حديد/۶)

۱۲- أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَ نَجْوَاهُمْ - آیا می‌پندارند که ما کارهای پنهان و نجوای آن‌ها را نمی‌دانیم؟ (زخرف/۸۰)

۱۳- أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ - آیا آن‌کسی که موجودات را آفریده از حال آن‌ها آگاه نیست؟! (ملک/۴)

۱۴- وَ مَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَ لَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَ لَا أَدَنَى مِنْ ذَلِكَ وَ لَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعْهُمْ -

آیا نمی‌دانی که خداوند آن‌چه را در آسمان‌ها و آن‌چه را در زمین است می‌داند؛ هیچ‌گاه سه نفر با هم نجوا نمی‌کنند مگر این که خداوند چهارمین آن‌ها است، و هیچ‌گاه پنج نفر با هم نجوا نمی‌کنند مگر این که خداوند ششمین آن‌ها است، و نه تعدادی کمتر و نه بیشتر از آن مگر این که او همراه آن‌ها است هر جا که باشند، سپس روز قیامت آن‌ها را از اعمال‌شان آگاه می‌سازد، چرا که خداوند به هر چیزی داناست!» (مجادله/۷)

۱۵- آیاتی که به شاهد بودن خداوند اشاره دارد. (۱۰ آیه)

الَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ - خداوند بر همه چیز شاهد است. (المجادله/۶ - بروج/۹)

أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ - (خدایا) تو بر هر چیز شاهدی. (مائده/۱۱۷)

إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ - خدا به همه چیز شاهد است. (حج/۱۷)

هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ - او بر هر چیز شاهد است. (سبأ/۴۷)

أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ - او ناظر و گواه بر هر چیزی است. (فصلت/۵۳)

الَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ - خدا بر آن‌چه می‌کنید ناظر و شاهد است. (آل عمران/۹۸)

الَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ - خداوند بر آن‌چه آن‌ها انجام می‌دادند شاهد است. (یونس/۴۶)

إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيداً - به درستی که خداوند بر همه چیز شاهد است. (نساء/۳۳ - احزاب/۵۵)

۱۶- يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَ لَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَ هُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا يَرْضِي مِنَ الْقَوْلِ وَ كَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا -

آنها زشتکاری خود را از مردم پنهان می‌دارند؛ اما از خدا پنهان نمی‌دارند، و هنگامی که در مجالس شبانه، سخنانی که خدا راضی نبود می‌گفتند، خدا با آن‌ها بود، خدا به آن‌چه انجام می‌دهند، احاطه دارد. (نساء/۱۰۸)

۱۷- آیاتی که به محیط بودن خداوند اشاره دارد. (۱۱ آیه)

اَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ. آگاه باشید که خداوند به همه چیز احاطه دارد. (فصلت/۵۴)

اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ. (انفال/۴۷)

إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ. (آل عمران/۱۲۰)

إِنَّ رَبِّيِّ بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ. (هود/۹۲)

کَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا. خداوند بر هر چیزی محیط است. (نساء/۱۲۶)

أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحْاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا. (طلاق/۱۲)

احاطَ بِما لَدَيْهِمْ وَ أَخْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا - او به آن‌چه نزد آن‌ها است احاطه دارد و همه چیز را احصا کرده است. (جن/۲۸)

۱۸- آیاتی که به بصیر بودن خداوند اشاره دارد. (جمعًا ۳۹ آیه)

الف) نسبت به اعمال (۱۷ آیه) (اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ. (بقره/۱۱۰ و ۲۳۳ و ۲۳۷ و ۲۶۵ - آل عمران/۱۵۶ - انفال/۷۲ -

حديد/۴ - ممتحنه/۳ - تغابن/۲ - هود/۱۱۲ - سباء/۱۱ - فصلت/۴۰)

بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ. (بقره/۹۶ - آل عمران/۱۶۳ - مائده/۷۱)

ب) نسبت به بندگان (۴ آیه) اللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ. (آل عمران/۱۵ - آل عمران/۲۰ - غافر/۴۴) فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا (فاطر/۴۵)

ج) شنوا و بینا بودن (۱۱ آیه) سَمِيعٌ بَصِيرٌ (یا) سَمِيعًا بَصِيرًا. (حج/۶۱ و ۷۵ - لقمان/۲۸ - مجادله/۱ - اسراء/۱ -

غافر/۲۰ و ۵۶ - سوری/۱۱ - نساء/۵۸ و ۱۳۴ - إنسان/۲)

د) به صورت کلی (۲ آیه) إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا (انشقاق/۱۵)

ه) خبیر و بصیر با هم (۵ آیه) (در قسمت خبیر آیات آمده است)

۱۹- آیاتی که به خبیر بودن خداوند اشاره دارد. (جمعًا ۱۱ آیه)

الف) خبیر و بصیر با هم (۵ آیه)

خبیراً بَصِيرًا. (یا) خَبِيرٌ بَصِيرٌ. (اسراء/۱۷ و ۳۰ و ۹۶ - فاطر/۳۱ - سوری/۲۷)

ب) حکیم و خبیر یا لطیف و خبیر یا علیم و خبیر (۶ آیه)

الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ (انعام/۱۸ و ۷۳ - سباء/۱)

ج) إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ - خداوند از آنچه انجام می‌دهید آگاه است. (نور/۳۰)

۲۰- آیاتی که به علیم بودن خداوند در باره اعمال و تفکر اشاره دارد. (جمعًا ۴۶ آیه)

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٍ - خداوند نسبت به همه چیز عالم است. (۱۶ آیه) (بقره/۲۹ و ۲۳۱ و ۲۸۲ و ۲۳۱ - نساء/۱۷۶ - مائده/۹۷ - انعام/۱۰۱ -

انفال/۷۵ - توبه/۱۱۵ - نور/۳۵ و ۶۴ - عنکبوت/۵۲ - سوری/۱۲ - حجرات/۱۶ - حديد/۳ - مجادله/۷ - تغابن/۱۱)

سَمِيعٌ عَلِيمٌ - خداوند شنوا و داناست. (۱۵ آیه) (بقره/۱۸۱ و ۲۲۴ و ۲۲۷ و ۲۴۴ و ۲۵۶ - آل عمران/۳۴ و ۱۲۱ - أعراف/۲۰۰ -

أنفال/۱۷ و ۵۳ - توبه/۹۸ و ۱۰۳ - نور/۲۱ و ۶۰ - حجرات/۱)

بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ - خداوند به آن‌چه انجام می‌دهید داناست. (۳ آیه) (بقره/۲۸۳ - مؤمنون/۵۱ - نور/۲۸)

اللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ - خداوند از اسرار درون سینه‌ها آگاه است. (۱۲ آیه) (آل عمران/۱۱۹ و ۱۵۴ - مائده/۷ - أنفال/۴۳ - هود/۵

- لقمان/۲۳ - فاطر/۳۸ - زمر/۷ - سوری/۲۴ - حديد/۶ - تغابن/۴ - ملك/۱۳)

البته در باره علیم بودن خداوند نسبت به موضوع مورد بحث آیات دیگری هم وجود دارد که برای طولانی نشدن مطلب نیاوردیم.

۲۱- إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ - خداوند به آن‌چه انجام می‌دهند داناست. (فاطر/۸)

۲۲- وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْأَنْسَانَ وَ نَعْلَمُ مَا تُوْسُوْنُ بِهِ نَفْسُهُ وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

ما انسان را آفریدیم و وسوسه‌های نفس او را می‌دانیم، و ما به او از رگ قلبش نزدیک تریم (ق/۱۶)